పండెన

ప్రమాదీచ దీపావళి కథల పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందినది

చిక్కని చీకటి.

ఆకాశం మీద నల్లని మబ్బులు.

సన్నగా వాన.

దురుసుగా ఈదురుగాలి.

ప్లాట్‌ఫారం మీద అక్కడక్కడ దూరదూరంగా ఉన్న దుగాయి, గంగరావి చెట్లు వర్షంలో తడుస్తూ తలలు వంచుకుని నిలుచున్నాయి.

లాంపు పోస్టుల మీద ఉన్న చమురు దీపాలు కొడిగట్టిపోతున్నాయి.

రైల్వే లైన్ల అవతల 'చిన్నారు'గా పొగుపడ్డ పూరిళ్ళు ఆ చలికి ఆ చీకటిలో కంబళి కప్పుకుని నిద్దుర పోగుతున్నాయి.

ఊరిమధ్య చెరువు గట్టునున్న చింత చెట్లమీది బుషి పక్షులు స్వేచ్ఛగా ప్లాట్‌ఫారంమీదికి ఒప్పుడప్పుడు దాడి చేస్తున్నాయి.

స్టేషను మాస్టరు గదిలో గోడ గడియారం ఒక గంట కొట్టింది. గడియారంలో ముళ్ళుమాత్రం పదకొండు గంటలనే చూపుతున్నాయి.

స్టేషన్‌మాస్టరు రాఘవరావు తల ఎత్తి గడియారంవైపొకసారి చూచి, హరికేన్ లాంతర్ని ప్లాట్ బాక్సుకు దగ్గరగా జరిపి కుర్చీలో వెనకకు చేరగిలపడ్డాడు.

"మాస్టారూ! పాసెంజరు బండి ఎన్ని గంటలకొస్తుందండీ?"

తల ఎత్తాడు రాఘవరావు. ద్వారం దగ్గర పద్దెనిమిదేళ్ల ప్రాయంలో ఉన్న యువతి అడుగుతూంది. ఆకాశంలో నన్నని మెరుపు ఏ సవ్వడి లేకుండా అల్లరి పిల్లలా చెంగున పరుగెత్తింది.

"ఏ పాసెంజరు బండమ్మా?" అడిగాడు రాఘవరావు.

"హైదరాబాదు వైపు పోయే పాసెంజరండి. సామర్లకోటకు కూడా పోతుంది కదండీ అది." బెదురు బెదురుగా చూస్తూ అడిగిం దామె.

"ఆహా! ఆ ట్రెయినా? నిజానికైతే అది ఈ వేళకు ఈ ఊరుకు రావలసిందే. కాని, ఈ రోజు రెండు గంటలు లేటు. ఒంటిగంటకు వస్తుంది."

"రెండు గంటలే! ఆ ట్రెయిన్‌కు ముందుగా వచ్చే మరే ట్రెయిను లేదాండి?"

సుమారుగా ద్వారానికి ఒరుక్కుపోయి ఉం దామె. కుడికాలు గుమ్మం మీదుంచి కుడిచేతితో ద్వారాన్ని పట్టుకుని నిలుచుంది. ఆమె ముఖంతప్ప పూర్తి రూపం రాఘవరావుకు గోచరం కాలేదు. ఆమె మాటాడుతూంటే ఆమె [illegible] మాత్రం వింతగా కదులుతున్నాయి. రాఘవరావు భ్రుకుటి ముడిచి కుర్చీ లోంచి లేచి నాలు గడుగులు వేసి, "లేదమ్మా! ఒకవేళ ఉన్నా, పాసెంజరు బండితప్ప మరే ట్రెయినూ ఆగదు. ఏం చేస్తా మమ్మా! మాది చిన్న స్టేషను. మేం చిన్న మాస్టర్లం. ఏ [illegible] అమ్మా?" అన్నాడు.

"సామర్లకోట కెళ్ళాలండి." బెదురు బెదురుగా చూస్తూ అంది.

"అబ్బో! చాలా దూరమే! అందులో పాసెంజరు బండిలో ప్రయాణం విసుగెత్తిస్తుంది. ఏం చేస్తాం? ఈ స్టేషన్లలో [illegible] ఆగదు. మరి [illegible] ఊరిలో ఆగినట్టు ప్రతి స్టేషనులో ఆగితే పేరు 'పెయిలు' నెలా అవుతానంటుంది ఆ పట్నపురాణి."

"అవునండి. అది నిజమే కదండి? మాస్టారూ! ఈ ట్రెయిను [illegible] చేరేసరికి వెలుగు వచ్చేస్తుందాండీ?"

"వెలుగు రాకేం? బాగా ఎండే కాస్తుంది."

"పోనీలెండి. స్టేషన్ నుండి [illegible]లోకి వెళ్ళటానికి బళ్ళు [illegible] యాండి?" నలుదిశలా ఎరికిస్తూనే అడిగిం దామె.

"ఒట్లాలు, రిక్షాలు, టాక్సీలు దొరుకుతాయమ్మా. ఏమమ్మా! ఇంతకు పూర్వం ఆ ఊరెప్పుడూ వెళ్లలేదా?"

"లె ... లె ... లేదండి."

"అయినా, ఫరవాలేదు. నాకా ఊరు బాగా తెలుసు. నే చెబుతాలే! ... ఆ! అవతల చీకటిగా లేదూ? నిన్నటి నుండి ఆకాశం 'కురుస్తాన్! కురుస్తాన్! కొంపలు కూల్చేస్తాన్!' అంటోంది. మట్టివాసన వేస్తోంది. వర్షం చినుకులు గాని పడుతున్నాయా?"

"సన్నగా వాన పడుతోందండి" అంది చేతులెమీచి, నుదుటి మీద పడ్డ వర్షపు చినుకులు తుడుచుకుంటూ.

"అయ్యో! వర్షంలో తడిసిపోతున్నావు. వచ్చి అలా బల్ల మీద కూర్చో, అమ్మా! నీతో మరెవరైనా ఉన్నారా? వారినీ లోపలకు రమ్మను." ఆహ్వానించాడు రాఘవరావు.

"మరెవరూ [illegible] నొక్కర్తినే!"

"ఓహో! [illegible] కూర్చో అమ్మా! ఫరవాలేదు. ఆ బాగు టేబిలు మీద పెట్టు. ఇప్పుడే చెప్పాను కదమ్మా మాది చిన్నస్టేషనని? మాకూ ప్రయాణీకుల వెయిటింగ్ రూముంటుంది. కాని, ఎవరికీ ఉపయోగయోగ్యం కాదు. ఈ స్టేషనుకు కరెంటు లేదు. చమురు దీపాలే గతి. మరి చమురు దొంగ పెద్ద కథ. ఇద్దరు పాసెంజర్లు ట్రెయిన్ ఎక్కితే, ఒకడు ట్రెయిన్ దిగుతాడు. అందుకనే ఈ స్టేషనును ఎత్తేద్దా మనుకుంటున్నారా మధ్య. కాని, 'మేం పెయిలు ట్రెయిన్నే ఆపించాలని చూస్తూంటే స్టేషనే ఎత్తేస్తారా?' అంటూ పెద్ద లెవరో అడ్డు తగిలాడు. ఇది ఇలా నిలబడింది..."

ఫోన్ రింగైంది.

రాఘవరావు మెసేజ్ అందుకుని ప్లాట్ ఇచ్చి, కాబిన్‌కు ఫోన్ చేస్తూ, "కోనారి" అంటూ కేకేశాడు.

"బాబూ!" గోడ పక్కన బీడీ కాల్చుకుంటూ కూర్చున్న కోనారి బీడీని గోడపక్క దాచుకుంటూ పలికాడు.

"అవుట్ కొట్టు పాసెంజరుకి."

కోనారి పరుగెత్తాడు.

"పాసెంజరా?" ఆత్రంగా అడిగిం దామె.

"మీ పాసెంజరు కాదమ్మా. ఇది [illegible] పాసింజరు. మీ బండి కింకా చాలా వ్యవధి ఉంది. కాని, నాతో మాట్లాడుతుంటే గంటలయినా నిమిషాల్లాగ గడిచిపోతాయి. నా ఎదురుగా మనిషి ఉంటే మాటాడకుండా ఊరుకోలేను. కానీ, అమ్మాయీ! ఒక ప్రశ్న. నిన్ను చూచిన దగ్గర్నుండి ఎక్కడో చూశాననే అనిపిస్తోంది. కాని, ఎక్కడ చూశానో గుర్తురావటం లేదు. ముఖంమాత్రం పరిచయమున్న ముఖంలాగే ఉంది. మీది ఏ ఊరు?"

కొద్దిసేపు ఆలోచించి అం దామె: "[illegible]."

"అంటే?"

"దగ్గరి ఊరే ఇండీ?"

"ఆ ఊరికి పేరు లేదా?"

తల దించుకుని కొద్దిసేపాగి, "కృష్ణాపురమండి" అంది.

"కృష్ణాపురమా? ఇక్కడి నుండి [illegible] మైళ్ల దూరంలో ఆ ఊరున్నదని

జయంతి

వెంకటరమణ

ఏమిటమే గాని, నే చెప్పిందీ అక్కడికి పోలేదు. ఇంతకూ ఏ ఊరమ్మాయివి?" అడిగాడు.

"బాబూ! పాసెంజరు బండికి టిక్కెట్టిస్తారా?"

రాఘవరావు తాళం గుత్తి అందుకుని టిక్కెట్ ర్యాక్ దగ్గరికి నడిచాడు.

"రెండు పెద్ద టిక్కెట్లిచ్చి, బాబూ! ఒక సన్న టిక్కట ఇచ్చి! మా ఆడదాయికి కూడా ఇచ్చి, బాబూ! బాబూ! మా కడదానికి కూడ ఆక్కుంతవా టిక్కటి?"

"ఇంతకీ ఏ ఊరోయి?"

"మాదా! ఎరికనేదా, బాబూ! మాది లచ్చింపేట. దగ్గిరే. సేపలమ్మే వోణ్ణి, బాబూ! ఉశరదుడు నా పేరు." విడమరిచాడు.

"మీ ఊరూ, నీ పేరూ కాదోయ్! నీవు ఏ ఊరు వెళతావు? అది చెప్పు."

"బాబూ! సెప్పినను. సిమ్మాసెలం. ముంగలే సెప్పినను, బాబూ! నీ వినుకో నేదు."

"ఆ ట్రెయిన్‌కి ఇంకా టయిముందోయ్."

"ఇచ్చి, బాబూ, మల్లా బండొస్తే అల్లి!"

ఫోన్ రింగైంది. కోనారి ఫోన్ అందుకున్నాడు. పాసెంజరు హోమ్ సిగ్నల్ పాసయింది. కోనారి సైట్ కొట్టాడు.

రాఘవరావు పాసెంజరుకి టిక్కెట్లిచ్చి, కోటు తొడుక్కుని ప్లాట్‌ఫారం మీదికి కదిలాడు. కోనారి అతని వెనక హాండ్ సిగ్నల్ సరిచేసుకుని కదిలాడు. ప్లాట్‌ఫారం మీద బుషిపక్షులు తాము దాగున్న స్థలాల నుండి చెదిరిపోయాయి. ట్రెయిన్‌లోంచి ముచ్చటగా ముగ్గురే దిగారు. ఒకడు మాత్రమే రాఘవరావు దృష్టి కందాడు. పట్టాలు దాటి అవతలికి పోయినవాడు, ఫెన్సింగ్‌లోంచి సందు చేసుకొని పోయినవాడు రాఘవరావు దృష్టి కందలేదు.

కోనారి గంట కొట్టాడు. రాఘవరావు పచ్చదీపం చూపాడు.

ట్రెయిన్ కదిలింది.

తలమీద, ముఖంమీద, కళ్లద్దాల మీద పడ్డ వర్షపు చినుకులను రుమాలుతో తుడుచుకుంటూ, తన సీటు ముందుకు చేరబోతున్న రాఘవరావు తెల్లబోయాడు.

టేబిల్ మీద బాగు లేదు. బల్ల మీద అమ్మాయి లేదు.

"కోనారీ!" కేకేశాడు రాఘవరావు, ట్రైన్ రిజిస్టరుని ముందుకు లాక్కుంటూ.

"బాబూ!" సమాధాన మిచ్చాడు కోనారి.

"ఇక్కడ — ఈ గదిలో ఇప్పు డొక అమ్మాయి కూర్చుని ఉండాలి. ఏదీ?"

"ఏమో, బాబూ! నాను సూళ్లేదు."

"పాసెంజరు బండి అన్నానని కొంప తీసి ఈ బండిగాని ఎక్కేయలేదుకదా?"

"ఆ అమ్మాయి అంత తెలివి తక్కువదా యుంటారా, బాబూ!" సందేహం వెలిబుచ్చాడు కోనారి.

"కాదులే! కాని, రోజులు కూడా బాగులేవు. చూడు. నీవు ప్లాట్‌ఫారం మీద కాబిన్ దిక్కు చూడు. నేను ఇటుపక్క చూస్తాను! అమ్మాయి ఒంటి మీద నగానట్రా ఉంది. ఒంటిగా ఉందని ...నమ్మలేని రోజులివి. ఇలాంటి వార్తలు పేపర్లో మనం ఎన్ని చదవటం లేదు? నీ వటు పరుగెత్తు." పెన్ను ముడిచి ప్లాట్ వెనక్కి తోశాడు.

కోనారి కాబిన్ వైపు పరుగెత్తాడు. రాఘవరావు రెండవ దిశ పరుగెత్తాడు. పాసెంజరు అవుటర్ సిగ్నల్ పాసయింది. ఉత్తరంగా, దక్షిణంగా ఉన్న రెడ్ సిగ్నల్స్ ఎత్తునుండి కళ్ళు చించుకుని చీకటిలోంచి చూస్తున్నాయి. దూరాన వంపు తిరిగిన నదిమీది వంతెన చీకటితో కనిపించటం లేదు. కాని, ఆ వంతెనను రాఘవరావు గుర్తు పట్టగలడు. జల్లుగా వాన పడుతూంది. లాంపు పోస్టుల మీది దీపాలు ఆరిపోయాయి. ప్లాట్‌ఫారం మీద చీకటి ముద్ద కట్టుకుని ఉంది. ముందుకు కదులుతున్న రాఘవరావు ఆగాడు. తురాయి చెట్టు క్రింద సిమెంటు బల్లమీద ఏదో ఆకారం. తల మీద నుండి ముసుగు. రాఘవరావు గుర్తుపట్టాడు.

"అమ్మలూ! అమ్మాయీ! ఇక్కడున్నావా? నీకోసం స్టేషనంతా గాలించేస్తున్నాను. అది సరే. అక్కడంత జాగా ఉండగా, ఇక్కడ ఈ చీకటిలో, ఈ వానలో, ఈ చలిగాలిలో కూర్చున్నావేమమ్మా? నే నేమైనా అవతలికి పొమ్మన్నానా? పద, పద."

గాలి కదిలింది. చెట్టుమీది నుండి వర్షపు బిందువులు జలజల రాలాయి. ఒంటిమీద పడ్డ వర్షపు బిందువులు తుడుచుకుంటూ నిలుచున్న దామె.

"పదమ్మా. పద."

"నన్నిక్కడే ఉండనివ్వండి, మాస్టారూ! నా కిక్కడే బాగుంది. నాకు మాత్రం సామర్లకోటకు టిక్కెట్టివ్వండి. ఇదిగో డబ్బు." పర్సు తెరుస్తూ అందామె.

"నేను టిక్కెట్టివ్వకపోను, ట్రెయిను రాకనూ పోదూ, నీవు వెళ్లక ఆగిపోవూ. తండ్రిలాంటి వాడిని నే నుండగా ఈ చీకటిలో, ఈ వర్షంలో ... అందులో ఒంటరిగా ... పైగా చీకటి మంచిది కాదమ్మా! ఒంటిమీద కాస్తో కూస్తో బంగార ముంది. కష్టాలు కోరి తెచ్చుకోకు... అసలు ఆడవాళ్లు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయకూడదు. పైగా ఇలాంటి వాతావరణంలో. వచ్చి హాయిగా విశ్రాంతి తీసుకో. మరాలోచించకు."

"వద్దులెండి, మాస్టారూ! నన్ను ఒంటరిగా ఉండనివ్వండి."

"అర్థమవుతోంది. నీ మనసు బాగా లేదు. ఇంకో మాట. నీ మనసును నే నేమైనా బాధ పెట్టానా?"

"లేదండి."

"మరి ఎందుకమ్మా సంశయం!"

"నా కొక మాట నివ్వగలరా? మాట ఇస్తే వస్తాను."

"అడుగు."

"నే నెవరినో ఎన్నడగవద్దు. అసలు నా గురించి మీరేమీ అడగకూడదు. నా గురించి ఎవరేమడిగినా చెప్పకూడదు. మీరు మాట ఇస్తేనే వస్తాను. లేకపోతే ఇక్కడే ఉంటాను. చెప్పండి. నాకు ప్రామిస్ చేయగలరా?" దీనంగా చూసిందామె.

నాటకాలు చూశాడు రాఘవరావు. నాటకా లెన్నో ఆడాడు. కాని, ప్రస్తుత సన్నివేశం మాత్రం అతనికి వింతగా ఉంది. ఆమె మనసులో ఏదో రహస్య ముంది. రాఘవరావు ఆమె వైపు చూశాడు.

చీకటిలో ఆమె కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. తెల్లని సాదా చీర కురిసి సోగు పడ్డ మంచులా ఉంది. ముఖంలో భావాలు అతనికా చీకటిలో వ్యక్తం కావటం లేదు. స్టేషను అవతల మామిడిచెట్టు క్రింద రంగసామి జట్కా గుర్రం సకిలించింది. ఎడమ చేతితో నుదుటి మీద ఒకసారి రుద్దుకున్నాడు. కుడిచేత్తో ముఖం తుడుచుకుంటూ, "అయితే, నీ గురించి అడగటాని కెవరైనా వస్తారంటావా?" అని అడిగాడు.

తల ఎత్తి, "వస్తే రావచ్చు" అంది.

"నేను నీకు మాట ఇవ్వకపోతే ఈ రాత్రి నీ విక్కడే ఉంటావుకదూ? నీ గురించి ఎవ రడిగినా చెప్పే అవకాశం నాకుంది కదూ?" అడిగాడు.

తెల్లబోయిం దామె.

"నీవు ఏ కారణంచేత ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నావో నా కనవసరం. కాని, ఇది నా స్టేషను. నేను స్టేషన్‌మాస్టర్నే కాని, పోలీసు వాడిని కాను. నీవు ఒంటరిదానివి. అజాగ్రత్తగా ఉన్న నిన్ను రక్షించే బాధ్యత నామీ దుంది. ట్రెయినెక్కిన తరవాత నీకేం ప్రమాదం జరిగినా నేను చూడ లేను, రక్షించలేను" అన్నాడు.

ఆమె మాటలు లేనిదైంది.

"ఉన్న మాట అన్నాను కదూ? అవి కొద్దిగా పరుషంగానే ఉంటాయి. అయినా, చెప్పక తప్పదు. చెప్పేను. నిన్ను చూస్తే నా కెవరో జ్ఞాపక మొస్తున్నారని అన్నాను కదూ? అందుచేత నీ మీద జాలి కలుగుతోంది. నీకు సహాయం చేయా లనిపిస్తున్నది. నీ గురించి ఎవ రేమడిగినా చెప్పను. ని న్నేమీ ప్రశ్నలు వెయ్యను. సరా? ఇకనైనా ప్రతం చాలిస్తావా?"

ఆమె కళ్ళు ఆనందంతో మెరిశాయి. రెండు చేతులు జోడించి, "థాంక్స్" అంది. రాఘవరావు వెనుదిరగబోయాడు. ఆమె ముందుకు అడుగెయ్యబోయి, "మాస్టారూ! ఒక్క మాట" అంది.

ఏమిటన్నట్టు చూశాడు రాఘవరావు.

"ప న్నక్కడ ఎవరైనా చూసే అవకాశ ముంది కదూ?" అంది.

"అ ప్రశ్న రాదు. నాకు తప్ప మరి ఎవ్వ రికీ కనిపించని విధంగా నిన్ను దాస్తాను. ట్రెయిన్ రాగానే ట్రెయి నెక్కించి పంపిస్తాను. ఇంకా ఏమైనా సంశయాలా?" అడిగాడు.

ఏమీ లేవన్నట్లు తల ఊపి, అతని ననుసరించిం దామె. రూములోకి చేరుతూనే తల తుడుచుకోవటానికి తువ్వా లిచ్చాడు. చేతులు, ముఖం, తల తుడుచుకొని తువ్వాలు ఒక పక్కగా ఆరవేసింది. హరికేన్ దీపాన్ని స్లాట్ బాక్సుకు దూరంగా జరిపాడు. అవతల బల్లమీద, చీకటిలో

కూర్చుం దామె. ఫోన్ రింగైంది. రాఘవరావు మెసేజ్ రిసీవ్ చేసుకుని, కాబిన్‌కు ఫోన్ చేసి, గూడ్సు ట్రెయినుకు స్లాట్ ఇచ్చాడు.

ఫ్లాస్కు తెరిచి రెండు కప్పుల కాఫీని పర్చి ఆమె కొక కప్పు ఇచ్చాడు.

"ఎనికినాను, బాబూ! అయమ్మ ఏడ కన్పడ్లేదు." కోనారి వస్తూ అన్నాడు.

"సర్లే! ఈయమ్మ ఇక్కడే ఉంది. అప్ గూడ్సు ట్రెయిన్ వస్తోంది. నీవు అవతల ఉండు."

"అనాగే, బాబూ!" కప్పులు రెండింటిని పట్టుకుని అవతలికి వెళ్లిపోయాడు కోనారి. అతను కప్పులు యథాస్థానంలో ఉంచి అవతలికి వెళ్లిపోయేంతవరకూ మాటాడలేదు రాఘవరావు. అతను వెళ్లిన తరవాత నెమ్మదిగా ముందుకు వంగి, "నీవు ఎవరికీ తెలియనివ్వని విషయం ఒకటుంది. అది నాకూ తెలియదు. కాని, తెలిసినంతమాత్రమైనా ఎవరికీ చెప్పనివ్వకుండా మాట తీసుకున్నావు. మరి నిన్ను నేను దాచేటప్పుడు నీవు నామండి రహస్యాన్ని దాచట మెందుకు?" అన్నాడు.

ఆమె తల ఎత్తి అతని మాటలు పూర్తిగా విని, "రహస్యాలలో కొన్నింటిని చెప్పవచ్చు. కొన్నిటిని చెప్ప కూడదు. అలాగే కొన్ని చెప్పగలిగేవి ఉంటాయి. చెప్పలేనివి కొన్నుంటాయి. మరి నేనేం చెప్పేది?" అంది అతని ముఖంలోకి చూసి.

"అంత చెప్పకూడనిదా?" ఆమె కళ్ల లోకి చూశాడు. పరీక్షలో ఆమె నెగ్గింది. ఆమె కనులను దించుకోలేదు. "ఆఁ!" అని మాత్రం అంది. తృప్తిగా ఊపిరి తీశా డతను.

"నిన్ను ఏ ప్రశ్నా అడగననే మాట ఇచ్చాను. కాని, ఒక్క ప్రశ్న అడగక తప్పదు. నన్ను జాలితో బంధించావు. కాని, నీ గురించి తెలిసిన వ్యక్తి మరొక రున్నారు. నీవు జట్కాలో వచ్చి ఉంటే జట్కావాలా! ఎవరి జట్కాలో వచ్చావో చెప్పు. ముందు మనం వాడిని కట్టడి చేయాలి."

"ఆ జట్కా వాడికి నా గురించి తెలుసును. అతను ఎవరికీ ఏమీ చెప్పడు. ఆ హామీ ఉండబట్టే వచ్చాను ఈ రాత్రి."

"చాలా మంచి పని చేశావు. నీ వరంగా నీవు జాగ్రత్త పడ్డావు. మరి నా జాగ్రత్త నే పడవద్దూ? నిన్ను ఇక్కడ నే దాచి నందుకైనా వాడితో నే మాట్లాడాలి. నే చేసేది ప్రభుత్వ ఉద్యోగమే. కాని, ప్రభుత్వం మాత్రం ప్రజలది. నా జాగ్రత్త నే పడాలి. ఎవ రా జట్కా వాడు? రంగసామా?"

"అవును. రంగసామే."

"నే వాడిని కలిసి వస్తాను. అవసర మైతే కొంత డబ్బు ముట్టచెబుతాను." త్వరగా అవతలికి వెళ్లిపోయాడు రాఘవరావు.

ఆమె గదిచుట్టూ గోడల మీద వ్రేలాడుతున్న రిజిస్టర్లను చూస్తూ కూర్చుంది. అయిదు నిమిషాలలో వచ్చాడు రాఘవరావు. వస్తూ అన్నాడు: "నీ జట్కాలో గాని అమ్మాయి వచ్చినట్టు ఎవరికైనా తెలిస్తే ఊరి వాళ్ళు నీ ప్రాణాలు దక్కనివ్వరు. మరి నీ ఇష్టం. అని అన్నాను, అది చాలదూ?"

'చాలు' అన్నట్టు తల ఊపిం దామె.

"కాని, ఊరుమాత్రం వాడిని ప్రాణాలతో వదలదు. స్టేషనుకు వచ్చేవి మూడే మూడు జట్కాలు. మిగతా ఇద్దరూ అతనిని అనుమానించక తప్పరు. నేరం ఒప్పుకోక తప్పదు. నీవేమో డబ్బున్న వారి పిల్లవిలా కనిపిస్తున్నావు. వాడి కేమయితే నేం? నీ దారి నీది" అన్నాడు రాఘవరావు.

ఆమె అతనివైపు పరీక్షగా చూచి తల దించుకుంది.

రాఘవరావు దీపాన్ని కొద్దిగా పెద్దది చేశాడు. ఆమెకు దగ్గరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. దీపం వెలుగు పూర్తిగా అతనిమీద పడుతూంది. కళ్లద్దాలు ఒకసారి తుడుచుకుని, గొంతు సరిచేసుకుని అన్నాడు:

"కొందర్ని చూస్తే కొందరు జ్ఞాపక మొస్తారు. కొన్ని పరిస్థితులుచూస్తూంటే గతించిన కొన్ని పరిస్థితులు గుర్తు కొస్తాయి. చెప్పానుగా— నిన్ను చూస్తే నా కెవరో గుర్తు కొస్తున్నారని? వా రెవరో ఇదమిత్థంగా నే చెప్పలేను. కాని, ఈ రోజున, ఈ వేళలో, ఈ వాతావరణాన్ని చూస్తూంటే పది సంవత్సరాల క్రితం జరిగిపోయిన సంఘటన గుర్తు కొస్తున్నది. ఆ సంఘటన ఏమిటో తెలుసా?. . ."

టేబిల్‌మీద ఫోన్ రింగైంది. కాబిన్‌నుండి ఫోన్ గూడ్సు బండి రాక అది. కోనారి హాండ్ సిగ్నల్ చేత పట్టుకుని లైన్ల అవతలికి వెళ్లాడు. రాఘవరావు ప్లాట్‌ఫారం మీదికి వెళ్లే సరికి స్టేషనులోకి ప్రవేశించింది గూడ్సు. గూడ్సు పాసయింది. రాఘవరావు ట్రైన్ రిజిస్టరులో టైమ్ నోట్ చేసేంత వరకూ ఆగి, అతని ముఖంవైపు చూచిం దామె. రాఘవరావు తల ఎత్తి, "ఆ రోజు. . . అంటే అక్టోబరు. . . పన్నెండో తారీకు నాడు. . . ఆ రోజు కూడా ఈ రోజులాగే వర్షం పడుతోంది. రాత్రివేళ. చలితో కూడిన గాలి. ఆ గాలిలో, ఆ వానలో. . . ఆ గాలి వానలో. . . నీ లాగే వయసులో ఉన్న అమ్మాయి, పరువంలో ఉన్న కుర్రవాడు పాసెంజరు ట్రెయిను కోసం వచ్చారు. ఇక్కడికి కాదు. ఈ

[illegible] నేను [illegible] అప్పుడు [illegible] మాత్రం చిన్నదేం కాదు. ఇద్దరు కూతుళ్లు, ఒక కొడుకు, నేను, నా భార్య. ఆ రోజు రాత్రి ఒంటి గంటప్పుడు స్టేషనుకు చేరిన [illegible] స్టేషను మాష్టరు చూశాడు ఆమె ఆ రోజు నల్లని చీర, నల్లని జాకెట్టు ధరించింది. ఆమెది తెల్లని శరీరం. ఆ రంగుకు నలుపు అందాన్నిస్తుందనే ఆమె భావన. కాని, నీకు తెలుసో, తెలియదో—నలుపు అశుభాన్ని సూచన చేస్తుందంటారు... అది [illegible]. స్టేషను మాష్టరు వారిద్దర్నీ చూశాడు. ఆమెను మాత్రం ఎప్పుడో, ఎక్కడో చూచినట్టు అతనికి గుర్తు. కాని, అతనిని చూచిన గుర్తు లేదతనికి. ఆ రాత్రి వేళ ప్రయాణిస్తున్న వారిని అతను అనుమానించ లేదు. వారిద్దరూ భార్యాభర్తలు ఎందుకు కాకూడదు? అన్నా చెల్లి ఎందుకు కాకూడదు? అని అత నినుకున్నాడే గాని, [illegible] ముఖాలలో [illegible] కనిపెట్టలేదు. వారు [illegible] కనిపించ [illegible] లేదు. [illegible] లేదు. అతను మాత్రం 'డార్లింగ్' [illegible] గట్టలేదు. కారణం-అతని లోకానుభవం లేనివాడు. లోకం పోకడలు అతని కంత తెలియవు. మర్నాడు మాత్రం సింహావ లోకనం చేస్తూ, తను వారి నెందుకు అనుమానించ లేకపోయాడా అని ఆమె తండ్రి ముందు తన్ను నిందించుకున్నాడు. అతనే గాని ఏ మాత్రం తెలివిగా అయినా వ్యవహరించి ఉంటే, 'నీ పేరు? ఆమె ఎవరు?' అని నిలదీసి ఉండి ఉంటే. . . ఆ అమ్మాయి ఇప్పటి స్థితిలో ఉండక పోవును. నందనవనంలా ఉన్న ఆ కుటుంబం నాశనంకాక నిలిచి ఉండేది . . ఆమె తండ్రి ఒక పల్లెటూరిలో తల దాచుకుని కుమిలిపో నవసరం ఉండేది కాదు. . .''

రాఘవరావు ఆగి ఒకసారి కుర్చీలో వెనకకు చేరగిలపడి కళ్లను గట్టిగా మూసుకుని, ముందుకు వంగి కళ్లద్దాలు తీసి రిజిస్టరు మీదుంచి కనుకొలకులు కుడి చేతి చూపుడువేలితో తుడుచుకుని ఆమె వంక చూశాడు. ఆమె కొద్దిగా ముందుకు వంగి భ్రుకుటి ముడిచింది. అతని గొంతు క్షణక్షణానికి వింతగా మారిపోతూంది.

''ఎప్పటిలాగే ఆరోజుకూడా రైలును వచ్చింది. వాళ్లూ రైలు నెక్కి వెళ్లిపోయారు. రైలును స్టేషనును వదిలి పెడుతూ వేసిన కేకను, మగత నిద్రలో [illegible] విన్నాడు. కాని, ఆ కేక అర్థం అతనికి తెలియలేదు. 'నీ కూతురు లేచిపోతూందిరోయ్' అన్న దా కేక. మర్నాటిఉదయం టేబిల్ మీద ఉత్తరాన్ని చూచాడాతండ్రి. నిలువునానీరైపోయాడు. ఆ ఉత్తరంలో ఆమె ఇలా వ్రాసింది. కళ్లు మూసుకుని కుడి చేతి చూపుడు వేలితో నిలువుగా ఒకటి రెండు సార్లు రుద్దుకుని అన్నాడు రాఘవరావు:

'' 'నాన్నా!

నేనూ, రమేష్ వెళ్లిపోతున్నాం. మా పెళ్లికి నీ విష్టపడవని మాకు తెలుసు. నా గురించి వెతకవద్దు. సెలవు.'

ఇదీ ఆ ఉత్తరం. ఉత్తరాన్ని తండ్రి చదివాడు. అందరూ విన్నారు. ఉత్తరంలో విషయాన్ని తెలుసుకున్న ఆమె తల్లి, గుండెజబ్బుతో బాధపడుతున్న అతని భార్య, మనసుకు తగిలిన దెబ్బకు తట్టుకో లేక ఆ రోజు మధ్యాహ్నమే మరణించింది. ఆ రోజు అక్టోబరు పదమూడు...'' రాఘవరావు కొద్దిసేపాగి టేబిల్ మీద చేతు లాన్చి మళ్లీ ప్రారంభించాడు.

''భార్య పోయిన బాధతో క్రుంగి పోతూనే కూతురు కోసం ప్రయత్నాలు చేశాడు. అతనికి తెలుసు, ఆమె చాలా అమాయకురాలని. అందుకనే ఏనాటి కైనా ఆమెను ఇంటికి తేవాలని ప్రయత్నాలు చేశాడు. రైల్వేస్టేషను ఇచ్చిన [illegible] కాని, ఎక్కడని వెతగ్గలడు? ఎంతకాలమని వెతగ్గలడు? నిజానికి వాళ్ళ టిక్కట్టు తీసుకున్న దొక ఊరికి. వెళ్లింది మరో చోటికి. వెతికి వేసారి పిచ్చివాడై తిరిగి వచ్చా డామె తండ్రి. ఇక ఆ ఊరిలో ఉండలేక బదిలీ పెట్టుకుని ఆ ఊరు వదిలి వచ్చాడు. ఆ రోజు నవంబరు ఏడవ తారీకు. ఇప్పటికైనా అతనికి శాంతి లభించిందా? లేదు. ఆమె చేసిన తప్పటడుగుకి ప్రతిఫలాన్ని ఇప్పటికీ అతను రుచి చూస్తూనే ఉన్నాడు. కొరడాదెబ్బలు తింటూనే ఉన్నాడు. ఇది ఆ తండ్రి కథ. ఇదీ ఆ అభాగ్యుడి కథ.'' కళ్లలో చేరిన కన్నీటిని నిగ్రహించుకునే ప్రయత్నం చేస్తూ తల క్రిందికి దించుకున్నాడు.

ఆమె మాటలు లేనిదైంది.

''నేను చెప్పిన ఈ సంఘటనతో నీ మనసు పాడైంది కదూ? కాని, నిన్ను బాధ పెట్టాలని నే నీ విషయాన్ని నీకు చెప్పలేదమ్మా! ఇంతకు పూర్వం ఈ కథను నేను ఎవరికీ చెప్పలేదు. కాని, ఈ రోజున ఈ గాలీ వానను చూస్తుంటే చెప్పాలనిపించింది, చెప్పాను. ఆమెకూడా నీ లాగే అందంగా, ఆరోగ్యంగా, అమాయకంగా ఉండేది. నిన్ను చూస్తే ఆమె నాకు గుర్తు రాలేదు. ఈ రోజు వాతావరణం గుర్తుకు తెచ్చింది ఆమెను.'' చెపుతూ తల ఎత్తాడు.

అతను తల ఎత్తగానే— ''ఇంత వివరంగా ఇన్ని విషయాలు చెపుతున్నారు. మీకు ఆమె తెలుసా? ఆ కుటుంబం మీకు బాగా తెలుసా?'' అని అడిగింది.

తలను ఒక పక్కగా వంచి అదో మాదిరిగా వైరాగ్యంతో కూడిన నవ్వు నవ్వి, ''ఆమె ఎవరో అయితే నాకీ బాధ ఎందుకమ్మా? ఈ కన్నీరెందుకు? ఆమె ఎవరో కాదు. నర్మద. నర్మద నా కూతురు. ఆ దౌర్భాగ్యుణ్ణి నేనే నమ్మా!'' అన్నాడు.

రాఘవరావు కంటివెంట రెండు కన్నీటి బిందువులు రాలి పడ్డాయి.

''నర్మద పడుతున్న బాధలను కళ్లారా చూస్తూ, నరకాన్ని అనుభవిస్తున్న ఆ తండ్రిని నేనేనమ్మా!'' అన్నాడు రాఘవ రావు ఆమె వంక తిరిగి.

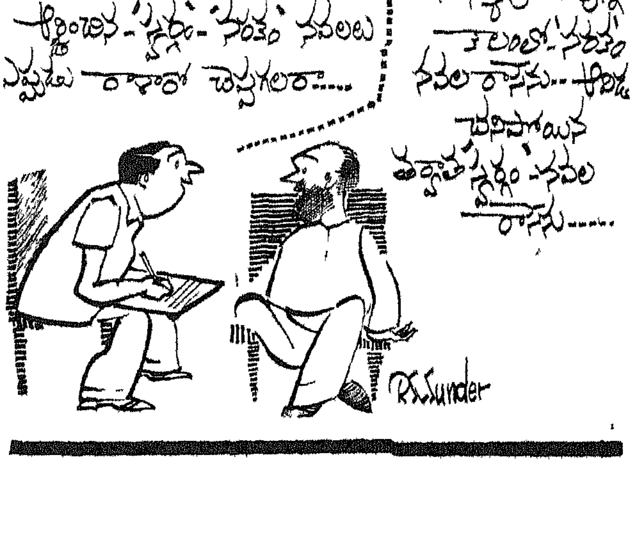

''అయ్యయ్యో! ఎంత బాధాకరమైన విషయం! ఇంతకూ ఆమె ఏమైందే? అత నేమైనాడు? వాళ్లు కులాసాగా లేరా?'' చెమర్చిన కళ్లతో అడిగిం దామె.

''అవును. అడగవలసిన విషయమే అది. రమేష్, నర్మద కులాసాగా ఉండి ఉంటే ఇంత బాధ నా కెందుకు? కొంతలో కొంత తృప్తి అని సర్దుకునే వాడిని. కాని, అలా జరగలేదు. . . అస లేం ఒరిగిందంటే. . . అసలు. . .'' రాఘవ రావుకు మాటలు రాలేదు. తల వంచు కున్న వాడల్లా కుర్చీలోంచి లేచి కంటి బిందువులు తుడుచుకుని గంభీరంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తూ గదిలో రెండు మూడు సార్లు పచార్లు చేశాడు. గుమ్మం దగ్గరి కెళ్లి, ''కోనారీ!'' అంటూ కేకేశాడు. మూడో పిలుపుకి పరుగెత్తు కుంటూ వచ్చాడు కోనారి.

''మూర్తిగారు రాలేదా?'' అని రాఘవరావు అడుగుతూండగానే ఎ. ఎస్. ఎమ్. మూర్తి వచ్చాడు. అతనికి ఛార్జి అప్పగించి, ''పదమ్మా! ఇంటి దగ్గర విశ్రాంతి తీసుకుందాం. అక్కడే మాట్లాడుకోవచ్చు'' అంటూ ఆమెను తీసుకుని బయలుదేరాడు. ఇంటి తాళం తీస్తూంటే — ''మీరు ఒక్కరే ఉంటున్నారా, బాబుగారూ!'' అని అడిగిం దామె.

''ఒంటరిగా ఉండమని దేవుడు శాసించిన తరవాత తప్పుతుందా, అమ్మా?''

ఆమె సమాధాన మీయలేక పోయింది.

దీపం వెలిగించి, ఆమె కూర్చోవటానికి కుర్చీ చూసి స్టవ్ వెలిగించి, నీళ్లు పెట్టాడు. స్టవ్ ముందు గొంతుకిళ్లా కూర్చుంటూ, ''అసలు నర్మద చాలా మంచి పిల్ల, అమ్మలూ! నా మాట నెప్పుడూ కాదని ఎరగదు. కాని, అలాంటి నర్మద నన్ను మోసం చేసి, తన్ను మోసం చేసుకుంటుం దనుకో లేదు. ఈ దౌర్భాగ్య పరిస్థితిని తెచ్చుకుంటుం దనుకోలేదు'' అంటూ ఆగాడు రాఘవ రావు.

స్టవ్ నీలిమంటలు అతని ముఖం మీద పడి అతని ముఖం మీది విషాదాన్ని మరీ నీలంగా చూపిస్తున్నాయి. ఆ స్టవ్ ధ్వనిలో అతడు విడిచిన నిట్టూర్పులు ఆమెకు వినిపించలేదు.

''నే నప్పుడు చేసేది చిన్న ఉద్యోగ మయినా, కుటుంబం పెద్దదయినా నర్మద పెళ్లి ఘనంగా చేయాలని అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాను. అయిదు వేలు కట్నంతో సంబంధం స్థిరపరిచాను. నర్మదకు అన్నీ తెలుసు. కానీ, నర్మద తప్పటడుగు

వేసింది. ఆ నాడు నర్మదే గాని ఆ పొరపాటు చేయకుండా ఉండి ఉంటే ఈ పాటు మంచి హోదా [illegible] భార్యగా పిల్లా, పాపలతో సుఖపడేది. వాళ్ళమ్మ నాకు బదులుగా కాఫీని తానే ఇవ్వగలిగేది. వాళ్ళ చెల్లెలు శాంత అత్తవారింటిలో బాధలు పడేది కాదు. నాకీ ఒంటరి జీవితం తప్పేది. కాని, నర్మద ఆలోచించకుండా అడుగువేసింది. అనుభవిస్తున్నది.''

కాఫీని కలిపి ఆమె కొక కప్పు ఇస్తూ, ''ఈ ఉద్యోగంలోకి చేరిన తరవాత కాఫీ, టీలు తాగటం ఎక్కువై పోయిందమ్మా. నీవూ కొద్దిగా తీసుకో'' అన్నాడు.

''మీా రింత బాధపడుతూ చేయటం, ఆ కాఫీని నేను తాగటం— బాధగా ఉంది, బాబుగారూ!''

''బాధ! అవును. నిజంగా బాధే. వింటున్న నీకే బాధగా ఉంటే అనుభవిస్తున్న వాళ్ళ కెలా ఉండాలి? కాని, నర్మద చరిత్ర ఇలా దాగిపోకూడదు. దేశవ్యాప్తం కావాలి. నలుగురు వినాలి. వారి జీవితాలు మంచి బాటకు పోయేందుకు ఉపయోగపడాలి. . .''

ఆమె అతను వారిస్తున్నా వినక కాఫీ కప్పులు కడిగింది.

''నర్మద ఇంటినుండి వెళ్ళిపోయిన ఎనిమిది నెలల తరవాత ఒక మిత్రుడు ఉత్తరం వ్రాశాడు – 'నర్మద బెజవాడలో ఉంది. నేను ప్రత్యక్షంగా ఆమె పరిస్థితిని చూశాను. ఆమె పరిస్థితి ఏమీ బాగా లేదు. ఆలస్యం చేయక వెళ్ళి నీ వెంట తీసుకుని రా' అని. అత నిచ్చిన అడ్రెస్ ప్రకారం బెజవాడకు పరుగెత్తాను. చూశాను నర్మదను. గుర్తు పట్టలేనంతగా మారిపోయింది నర్మద. చెంపకు చేర జేసి ఉండే కళ్ళ కాంతి విహీనాలైనాయి. గులాబీలు పూచే బుగ్గలు పాలిపోయాయి. త్రాచుపాము లాంటి జడకు సంస్కారం లేదు. చిరిగిన బట్టలతో, ఎముకలు వెళ్ళకొచ్చే శరీరంతో రోడ్డు పక్కన ఉండే ముష్టిదానిలా ఉంది నే వెళ్ళేసరికి. నన్ను చూడగానే బావురుమని ఏడ్చింది.

'అత నేడమ్మా?' నెమ్మదిగా అడిగాను.

'ఉద్యోగంకోసమని మద్రాసు వెళ్ళారు, నాన్నా! అప్పుడే మూడు నెల లైంది. ఆయన కోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను' అంది.

'మూడు నెలలై ఒంటరిగా ఉన్నావా, అమ్మా! పోనీ ఉత్తరమైనా వ్రాయ లేదా?' అడిగాను.

'వ్రాశారు, నాన్నా! వెళ్ళిన తరవాత ఒక ఉత్తరం. తరవాత ఏదో సినిమా కంపెనీలో ఉద్యోగం దొరికింది! నిన్ను తీసుకెడతాను వచ్చి అని వ్రాస్తూ ఏళ్ళై రూపాయలుకూడా పంపారు. ఏ క్షణంలో వస్తారో అనే కనిపెట్టుకుని ఉన్నాను, నాన్నా!'

'మోసపోయావమ్మా! ఎన్ని సంవత్సరాలు ఎదురు చూచినా ఇంతే, నర్మదా! అతను రాడు. నాకు తెలుసు' అన్నాను.

'అలా అనకు, నాన్నా! ఆయన నన్నెంతగా ప్రేమిస్తున్నారో నీకు తెలియదు. మేము పారిపోయి వచ్చామని నీ వలా అంటున్నావు. అలా మోసం చేసే మనిషి కారు, నాన్నా, ఆయన' అంది నర్మద.

అంతగా నమ్మిన నర్మద మనసును మార్చలేకపోయాను. నర్మద ఇచ్చిన చిరునామాను పట్టుకుని మద్రాసు వెళ్ళాను. నర్మద ఇచ్చిన ఫోటోను పట్టుకుని సినిమా కంపెనీలో వాకబు చేశాను. అతణ్ణి చూచినట్టుగాని, అతడు ఆ కంపెనీలో పనిచేసినట్టుగాని ఎవరూ చెప్ప లేకపోయారు. అదే విషయాన్ని నర్మదకు చెప్పాను. కాని, నర్మద నా మాటలు నమ్మలేదు. 'నన్ను ఇక్కడనుండి తీసుకెళ్ళాలని మీా ఎత్తు. నే చస్తే చస్తాను గాని, ఈ ఇంటిని వదిలి పెట్టి రాను. నే నిక్కడనుండి వెళ్ళిపోతే నే కనపడక ఆయన పిచ్చివారై పోతారు' అంది. నర్మదను చూచి బాధపడాలో, జాలి పడాలో, కోపపడాలో తెలియలేదు. చేసేదేమీ లేక కొద్దిసేపు ఏడ్చాను. చివరికి నర్మదను ఆ ఇంటివారికి అప్పచెప్పి, నర్మదకున్న అప్పు లన్నింటిని తీర్చి వచ్చాను. మూడు మాసాలు గడిచాయి. నర్మద [illegible] మూడు రోజులకు తెలిసింది, [illegible] పెళ్ళయిందని, అతను రాజమండ్రిలో ఉన్నాడని. కాని, నర్మద కా స్థితిలో చెప్ప సాహసం కలగలేదు నాకు. నెల రోజులు పోయిన తరవాత ఇద్దరు ముగ్గురి ద్వారా చెప్పించాను. [illegible] నమ్మలేదు. నేనే చెప్పాను. నర్మద నా మాటలూ నమ్మలేదు. చివరికి నర్మదను, పాపను తీసుకుని అతని దగ్గిరకు వెళ్ళాను. ఆ అపర దుష్యంతుడు నర్మదను చూచి, 'ఎవరో నాకు తెలియదు' అన్నాడు. నర్మద ఏడ్చింది. 'నీకు నే నేం తాళి కట్టలేదు, ఫో!' అన్నాడు.

'నాకు అన్యాయం చేస్తారా? ఈ పాప ముఖమైనా చూడండి' అంది.

'నీకు జరిగిన అన్యాయమేదీ లేదు. ఎవరి సుఖాన్ని వారు వెతుక్కున్నారు. తప్పు లేదు' అన్నాడు.

నర్మద తనకు జరిగిన పరాభవాన్ని నిగ్రహించుకోలేకపోయింది. రెండు మూడు సార్లు ఆత్మహత్యా ప్రయత్నాన్ని కూడా చేసింది. కాని, నా అదృష్టం వల్ల బతికింది. నర్మద మాత్రం మారి పోయింది. క్రమక్రమంగా మతి చలించటం ప్రారంభించింది. ఇప్పుడు నర్మద మందులేని వ్యాధితో బాధ పడుతూ, విశాఖ మెంటల్ హాస్పిటల్లో ఉంది. పిచ్చివాళ్ళ [illegible] దేహిపోయాడు.

ఆమె కళ్ళలో కన్నీరు ఉబికింది.

''అతని చేత పరాభవాన్ని పొందిన తరవాత నర్మద అన్న మాటలు నే మరిచి [illegible] పిండేస్తాయి. బాధలు తిన్న పోగులు పోస్తాయి. నర్మద ఏమందో తెలుసా?''

''ఏ. . . ఏ . . . ఏమంది, బాబు గారూ?''

'''నాన్నా! ఆ [illegible] సిగ్గుగాని, అమ్మగాని, మరి ఎవరైనా [illegible] ఉండి ఉంటే ఇప్పు డీ అవమానం నాకు తప్పేదిగా, నాన్నా! నేను తప్పు చేస్తే శిక్షించే [illegible] ఇచ్చి, మెడబట్టి ఇంటిలోకి గెంటి ఉంటే నా [illegible] తప్పేదిగా, నాన్నా! ఎన్నెందుకు [illegible] లేదు, నాన్నా? ఎన్నెందుకు ఆదుకో లేదు, నాన్నా!' అంటూ ఏడ్చింది. నర్మద మాటలు జ్ఞాపకానికి వచ్చినప్పుడల్లా గడిచిన కాలాన్నంతా దాటి వెనకకు పరుగెత్తిపోయి. . . [illegible]. . . అమ్మలూ, అదేమిటి? ఏడుస్తున్నావా?'' అడిగాడు రాఘవరావు.

''లె. . .లేదు, బాబుగారూ! నర్మద మాటలు వింటోంటే కన్నీరు తిరిగింది.''

కన్నీరు తుడుచుకుంటు. నెమ్మదిగా తల ఎత్తి రాఘవరావు వైపు చూస్తూ, ''బాబుగారూ! అందరూ అతని లాగే ఉంటారా?'' అని అడిగింది.

ఆమె ప్రశ్నకు సమాధానమీయక ''నీ పేరేమిటమ్మా!'' అని అడిగాడు.

''నా పేరు ప్రమీల, బాబుగారూ! ముందు నా సందేహం తీర్చి వెయ్యండి'' అంది.

రాఘవరావు కొద్దిసేపు ఆలోచించి, ''ఏ మనిషీ ప్రత్యేకంగా చెడ్డవాడు కాడు, ప్రమీలా! కాని, మంచితనమో, చెడ్డతనమో ఆపాదించబడేది మనిషికే. పరిస్థితుల మీాద నేరాన్ని మోపటం కూడా న్యాయం కాదు. పరిస్థితిని అర్థం చేసుకుని మనిషి వ్యవహరించాలి. అందుకు తగిన విజ్ఞత మనిషికి ఉండాలి. మరి అది ఎక్కడినుండి వస్తుంది? సమాజం నుండి. సమాజమంటే ఎవరు? నీవూ, నేనూ, కోనారీ, సింహాచలానికి టిక్కెట్టు తీసుకున్న యాత్రికులు. నా జీవితం నుండి నేను నేర్చుకోలేని పాఠాలను నీవు నేర్చుకోగలవు. నా జీవితం చెడు మార్గాన పోతున్నప్పుడు నీవు నీ మార్గాన్ని దిద్దుకోవాలి. దానికి విజ్ఞానం కావాలి,

ఎటువంటి దా విజ్ఞానం? మనం సమాజాన్ని చూడగలిగితే చాలు. నర్మద చరిత్ర నర్మదకు ఉపయోగపడదు. ఎవరి తప్పు చేసేవారికి ఉపయోగపడుతుంది. రమేష్ జీవితమూ అంతే."

"ముందు నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పండి, బాబుగారూ!"

"అయితే, నీ కింకా అర్థం కాలేదా? నర్మద లున్న ప్రతీ చోట రమేష్ లున్నారు. వాళ్లెప్పుడూ పలాయనం చిత్తగిస్తూనే ఉంటారు. ఆమె తల్లిదండ్రులకు నచ్చ చెప్పి ఆమెను వివాహ మాడలేక ఆమెతో పారిపోయిన వాడు— రేపు ఆమె వల్ల ఏర్పడే సమస్యలు తట్టుకోలేక ఆమెను విడిచి పారిపోడని గారంటీ ఏమిటి? పిరికివా డెప్పుడూ పరిస్థితుల నుండి పారిపోవాలనే చూస్తాడు. తను మంచి దారిలో వెళుతూ, ఎదుటివారిని సవ్యదిశలో నడిపించే వారే కావాలి సమాజానికి. అటువంటి వా రరుదు."

ప్రమీల ఏదో అడగాలని తల ఎత్తి దించుకుంది.

పాసెంజరు ట్రెయినుకి టి. పి. లైన్ క్లియర్ గంట కొట్టాడు.

రాఘవరావు కుర్చీలోంచి లేస్తూ, "అమ్మలూ! మీ బండికి లైన్ క్లియర్ అయింది" అన్నాడు.

"అవును. లైను క్లియర్ అయింది" అంది ప్రమీల.

"లే! లేచి కొద్దిగా కాళ్లూ, చేతులూ, ముఖం కడుక్కుని తయారవు. ఈ దీపాన్ని తీసుకెళ్లు. బాత్ రూములో సబ్బు, తువ్వాలు ఉంటాయి."

ప్రమీల కదలలేదు. ఏదో ఆలోచిస్తూ తల దించుకుని ఉంది.

"అమ్మలూ, ప్రమీలా!" హెచ్చరించాడు రాఘవరావు.

"నేను వెళ్లబోవటం లేదు, బాబుగారూ! నేను వెళ్లను" అంది ప్రమీల.

"అదేమమ్మా? !"

"అదంతే, బాబుగారూ! నేను వెళ్లను. నన్ను మాత్రం మీరు తోడుగా వచ్చి మా ఇంటికి దిగబెట్టి వెళ్లిపొండి. తెల్లవారేలోగా నేను ఇల్లు చేరాలి. మా నాన్నగారికికూడా మీరే నచ్చ చెప్పాలి" అంది తల దించుకునే ప్రమీల.

"అంతా విచిత్రంగా ఉందమ్మా! నీ గురించి నా కేం తెలుసని చెప్పమంటావు, చెప్పు?"

"నా చేత చెప్పించాలని గాని, మీ రామాత్రం గ్రహించలేదా? నేనూ. . . నర్మదలాగే... కాని, అత నక్కడున్నాడు . . . నా పెళ్లి నిశ్చయమైంది. . . అందుకనే బయలుదేరి పోవాలనుకుని

> సుఖి
>
> తన జీవితంయొక్క ఆద్యంతాల రహస్యం తెలుసుకున్నవాడు, అంతాన్ని ఆదితో ముడివేయ ప్రయత్నించేవాడు సుఖిస్తాడు.
>
> —గెథే

ఇక్కడి కొచ్చాను. కాని, వెళ్లను. నర్మద, రమేష్‌లు జంటగా బయలుదేరి కూడా జంటగా ఎక్కువ కాలం ఉండలేక పోయారు. ఆమె నాశనమైంది. అతను హాయిగానే ఉన్నాడు. మరి ఒంటిగా వెళుతున్న నన్ను ఆదరించక 'నీ వెవరు?' అంటే, నే నేం చేయాలి? ఏమీ చేయని నేరానికి అందరి మధ్య దోషిగా నిలబడక తప్పదు. నే నేం నేరం చేయలేదు. కాని, తెల్లవారే లోపుగా మాత్రం. . . మీ సహాయాన్ని జన్మ జన్మలకు మరిచిపోను." ప్రమీల కళ్ల వెంట నీళ్లు తిరిగాయి.

రాఘవరావు ఒక నిట్టూర్పు విడిచి ఇంటికి తాళం వేశాడు.

నిద్ర నుండి లేచిన రంగసామి జట్కా కట్టాడు.

పాసెంజరు అవుటర్ సిగ్నల్ దగ్గర ఆరుస్తోంది.

జట్కా కృష్ణాపురం వైపు బయలుదేరింది.

* * *

"ఈ పెళ్లి సందడిలో నీ వొచ్చావన్నది విన్నానే గాని, పలకరించటం కాలేదు, రాఘవా! నీవు దేవుడిలా ఆదుకున్నావు. లేకపోతే ప్రమీల పెళ్లి జరిగేది కాదు."

"నేను చేసిందేముందిలే, పార్వతీ! నన్ను పొగడకు." తల దించుకుని అరటిబోదెల కేసి చూస్తూ అన్నాడు రాఘవరావు.

"అలా అనకు, రాఘవా! ప్రమీల నా కంతా చెప్పింది. నీవు ప్రమీలను వెంట పెట్టుకుని రావటం నేను చూశాను. నీవు ఆయనతో మాటాడటం కూడా విన్నాను. కాని, ఆ రాత్రి వేళ 'నీవు' అని గుర్తు పట్టలేదు. ఈ నాడు పందిరిలో చూశాను. గుర్తుపట్టాను. నీవు దేవుడివి. నన్ను, నా కుటుంబాన్ని రెండు సార్లు ఆదుకున్నావ్. . ." ఆగిపోయి, అటు ఇటు చూచి కొద్దిగా దగ్గరగా వచ్చి స్వరాన్ని తగ్గించి, "ఆ నాడు నే నే సాహసం చేశానో, ఈ నాడు అదే సాహసాన్ని చేసింది ప్రమీల. ఆ నాడూ నన్ను ఇలానే వారించి వెనకకు పంపావు. నీలాగ మనుష్యులను, పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని త్యాగం చేయగలిగినవా రెందరు! ఆ నాడు నీవు చేతకానివాడివని, పిరికివాడివని, అసమర్థుడివని నిందించాను. ఏడ్చాను. తరవాత అర్థమైంది నీవు లోకాన్నెంత బాగా అర్థం చేసుకున్నదీ! నీవు సామాన్యుడవు కావు, రాఘవా? దేవుడివి" అన్నది. ఆమె కళ్లు కొద్దిగా చెమర్చాయి.

"కాదులే, పార్వతీ, నేను మామూలు మనిషినే! వస్తాను. సెలవియ్యి." చేతులు జోడించాడు రాఘవరావు.

"వెళ్లిపోదువుగానిలే, రాఘవా! తొందరేం? తల ఎత్తు! సిగ్గు పడతావేం? నేను ఆ నాటి పార్వతిని కాను. . . నా కొక విషయం చెప్పు, రాఘవా! ప్రమీల నా కూతురని నీ కెలా తెలుసు? ప్రమీలను నీ వెలా గుర్తు పట్టావు?"

రాఘవరావు కొద్దిసేపాగి అన్నాడు: "ప్రమీల నీ కూతురని నాకు తెలియదు. అసలు ప్రమీలను ఇంతకు మునుపు నే నెప్పుడూ చూడలేదు. కాని, ఆమె ముఖంలో నీ పోలికలు చాలా కనిపించాయి. ఆమె కూర్చున్నప్పుడు ఒక పక్కగా చూస్తే నీవేనేమో అనే భ్రాంతికూడా కలిగింది. ఆమె నడుస్తున్నా, మాట్లాడుతున్నా నీవే గుర్తుకొచ్చావు. వెనువెంటనే 'ఆ రాత్రి' గుర్తుకువచ్చింది. ప్రమీల తొందరపాటుకు బాధ కలిగింది. రంగసామి నా మీద ఉన్న గౌరవం చేత ప్రమీల గురించి అంతా చెప్పాడు. నీవే గుర్తుకొస్తూంటే ప్రమీల మీద జాలి చూపక తప్పలేదు. రంగసామిని వెళ్లిపోవద్దని చెప్పి వచ్చాను. ప్రమీల నీ కూతురయి ఉంటుందని మాత్రం నేను ఏదీ చేయలేదు. ప్రమీల ఎవరైనా నే చేయగలిగేది అదే. నే నా ఊరి స్టేషన్‌మాస్టరుగా ఉన్నంత కాలం నా చేతిమీదుగా ఇలాంటివారి కెప్పుడూ టిక్కెట్టు ఇవ్వను, పార్వతీ? ఇది నిజం."

"ఇంతమందిని రక్షించిన నీవు నర్మదను మాత్రం రక్షించుకోలేక పోయావు."

"ప్రమీల లాంటి వారి కోసం నర్మద లాంటి వారు ఉండాలి, పార్వతీ!"

"నిండు కుండవు. భార్య పోయింది. కూతురు అలా అయింది. చిన్న కూతురు సంసారం సరిలేదు. అయినా, నీవు తొణకటం లేదు, బాధ పడటం లేదు."

"బాధపడినంత మాత్రాన ప్రయోజన మేమిటి, పార్వతీ! ఎవరి జీవితాన్ని వారు జీవించక తప్పదు. మనం చెప్పినట్టు జీవితం ఉండదు. జీవితం చెప్పినట్టు మనం నడవాలి. బాధను బాధగానే తీసుకుంటే బ్రతకలేం?"

"అంతా నాటకంలో మాటాడినట్టు మాటాడతావు, రాఘవా? ఇంకా నాటకాలు వేస్తున్నావా?"

"లేదు, పార్వతీ! మానేశాను. నేను జీవిస్తున్నా నటిస్తున్నానని, నేను ఒక నాటకాలరాయుడినని, నా ఆరాధన ఒక నాటకమని మీ వాళ్లంతా నన్ను దూరం చేసిన తరవాత... నాటకరంగం మీద జీవించిన నేను, వాళ్లందరి తృప్తి కోసం నిన్ను దూరం చేసుకున్నాను. ఆ నాట నుండి స్టేజి ఎక్కటం మానేశాను. కాని జీవితంలో నటించక తప్పదుగా? అప్పుడప్పుడు నటిస్తున్నాను. ఆ రాత్రికూడ ప్రమీల ముందు నటించక తప్పలేదు.' తల దించుకున్నాడు రాఘవరావు.

"అంటే?"

"నర్మద నా కల్పన." తల దించుకుని అన్నాడు.

"కల్పనా? !. . . మరి. . . మరి. . . గుండెజబ్బుతో మరణించిన భార్య!"

"నాకు భార్య లేదు."

"రాఘవా! నీకు భార్య లేదూ!. . . మరి. . . మరి. . . నీవు. . ."

"ఆఁ! నేను, నేనే. . . నాకు నేనే. . . వస్తాను!"

"రాఘవా! ఆగు. నీ పరిస్థితికి నే బాధ పడకూడదని ఇలా అంటున్నావా? . . . ఇదికూడా నటనేనా?" పార్వతి గొంతు బొంగురు పోయింది.

సన్నగా నీరసంగా నవ్వాడు రాఘవరావు.

"నటనే, పార్వతీ, నా జీవిత మంతా నటనే! ఈ నటనే, పార్వతీ! నన్ను కోరుకున్న అమ్మాయిని నాకు దగ్గర చేసింది. ఈ నటనే నా నుండి ఆమెను దూరం చేసింది. ప్రమీల రహస్యాలు నాకు తెలుసని రంగసామి ముందు నటించాను. ఇది నిజం. నర్మదకు జీవం పోసి ప్రమీల కోసం ప్రమీల ముందు నటించాను. ఇదీ నిజమే. కాని, ఇప్పుడు మాత్రం. . . ఈ క్షణాన మాత్రం నటించడం లేదు, పార్వతీ! నన్ను నమ్ము!" ఎడమభుజం మీదనుండి ఛాతీ మీదుగా కుడిపక్కకు పోతున్న మూడు పోగులను కుడిచేతితో బయటకు లాగి ఆమెకు కనిపించేలా చూపించి, వెనుతిరిగి గబగబా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు రాఘవరావు. ★